

Mateřská škola Troubsko
okres Brno-venkov

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

pod názvem

„ KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ... „

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE NAŠÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	3
2	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1	VELIKOST A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY, POČTY TŘÍD, ROZDĚLENÍ DO TŘÍD	4
2.2	VYBAVENÍ ŠKOLY.....	4
3	PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1	VĚCNÉ PODMÍNKY.....	6
3.2	ŽIVOTOSPRÁVA	6
3.3	PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY	7
3.4	ORGANIZACE	8
3.5	ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	9
3.6	PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ.....	9
3.7	SPOLUÚČAST RODIČŮ	10
4	ORGANIZACE VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ	11
4.1	VNITŘNÍ USPOŘÁDÁNÍ ŠKOLY A JEDNOTLIVÝCH TŘÍD	11
4.2	PROVOZ A ORGANIZACE DNE	11
4.3	PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ, ZAŘAZENÍ DO TŘÍD	12
5	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	13
5.1	SPECIFIKA PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, FORMY A METODY PRÁCE	13
5.2	METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
5.3	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MLADŠÍCH TŘÍ LET	14
5.4	ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	14
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	17
6.1	TEMATICKÉ BLOKY.....	19
6.1.1	<i>MILÉ SLŮVKO PŘECE POHLADÍ TVÉ SRDCE</i>	<i>19</i>
6.1.2	<i>PŘÍRODA ČARUJE</i>	<i>24</i>
6.1.3	<i>DÁVNÉ TRADICE LÍBÍ SE NÁM VELICE</i>	<i>29</i>
6.1.4	<i>HRAJÍ SI, POZNÁVÁM A TVOŘÍM</i>	<i>34</i>
6.1.5	<i>NAŠE ZEMĚ KULATÁ</i>	<i>41</i>
7	DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	44
8	EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	45
8.1	HODNOCENÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU, TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU, ROČNÍHO PLÁNU ŠKOLY	45
8.1.1	<i>ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM.....</i>	<i>45</i>
8.1.2	<i>TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM.....</i>	<i>45</i>
8.1.3	<i>ROČNÍ PLÁN.....</i>	<i>46</i>
8.2	KVALITA PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ	46
8.3	HODNOCENÍ PRÁCE PEDAGOGICKÝCH A PROVOZNÍCH PRACOVNÍKŮ	46

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE NAŠÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Název školy	Základní škola a mateřská škola Troubsko
Sídlo mateřské školy	Zámecká 4, Troubsko 664 41 okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Telefon	
Email	<u>skolkatroubsko@seznam.cz</u>
Webové stránky	www.zs-troubso.cz
Ředitelka ZŠ a MŠ	Mgr. Ivana Kašparová
Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání	Mgr. Kateřina Kamenická
IČO	75023181
Zřizovatel	obec Troubsko
Počet tříd v MŠ	2
Platnost dokumentu	1. září 2017
Vypracoval /a	zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání a kolektiv zaměstnanců MŠ Troubsko

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Velikost a umístění školy, počty tříd, rozdělení do tříd

Mateřská škola je umístěna ve středu obce Troubsko. Provoz byl zahájen 1.9.1979 a dne 1.12.2008 vstoupila do právní subjektivity společně se Základní školou Troubsko. Od té doby prochází budova postupnou rekonstrukcí (např. výmalba, změna vnitřních dispozic budovy - vybourání příčky v hale, rekonstrukce obou sociálních zařízení, celková modernizace budovy i školní zahrady, modernizace školní kuchyně).

MŠ má nejvyšší povolený počet 56 dětí, které jsou rozděleny do dvou částečně smíšených tříd s celodenním provozem - každá třída má svoje sociální zařízení a šatnu.

V přízemí budovy MŠ se dále nachází zázemí pro učitelky a provozní pracovníci, WC pro veřejnost, sklad lůžkovin. V patře je zázemí pro učitelky horní třídy, sklad hygienických potřeb a kancelář vedoucí učitelky.

Obě třídy mají prostorný sklad na uložení sportovních a výtvarných potřeb. Obě třídy mají kapacitu 28 dětí.

I.třída - Koťata - určena především pro děti 2 - 4leté

II.třída - Medvíďata - určena pro děti starší (zpravidla tedy pro předškolní děti)

Součástí MŠ je školní kuchyně, která se nachází v přízemí budovy.

Prostředí mateřské školy doplňuje školní zahrada, která slouží dětem k aktivnímu pobytu a relaxaci. Díky spolupráci s rodiči konáme minimálně 2x do roka brigádu na údržbu a zkvalitnění zahradních prvků a zeleně. O údržbu se pravidelně stará zřizovatel.

Součástí budovy je i hospodářská část, kde se nachází plynová kotelna a školní kuchyně. Zde se připravují obědy také pro děti a zaměstnance ZŠ Troubsko.

Obec Troubsko nabízí spoustu možností pro zkvalitnění vzdělávání dětí - vycházky do přírody, lesa, k rybníku, poznávání domácích i cizokrajných zvířat v místních farmách, ekologické zaměření - sběrný dvůr, kontejnery na třídění odpadu, fotbalové hřiště, Sokolovna, místní kostel pro pořádání koncertů.

2.2 Vybavení školy

Mateřská škola prošla v letech 2010 - 2011 velkou rekonstrukcí. Byla provedena výměna oken v obou patrech, výměna vchodových dveří, do tříd byly zavedeny videotelefony.

Obě třídy i šatny byly vybaveny novým nábytkem a koberci. Proběhla zde také celková rekonstrukce umývárny a toalet.

Průběžně se pokračuje v modernizaci interiéru jednotlivých oddělení, v obměně hraček a učebních pomůcek dle finančních možností.

V roce 2013 byla vybourána příčka ve vstupní hale, nově vymalováno a doplněno o novou informační tabuli.

Celou MŠ obklopuje velká, prostorná zahrada doplněná a vybavena herními prvky - vláček, šnek, pirátská loď se skluzavkou, pískovištěm, trampolínou a velkou hrací plochou s fotbalovými brankami. Poskytuje dětem dostatečný pohyb, sportovní vyžití, odpočinek a relaxaci. Zahrada MŠ poskytuje prostor ke hrám po celý rok.

Díky spolupráci s AGRO c.s. a projektem „MALÝ ZAHRADNÍK“ bylo během roku 2013 na zahradě vyseto spoustu nových keřů, stromků, cibulovin a byly zhotoveny kontejnerové záhonky na výsadbu bylinek.

Kovové průlezky byly v průběhu let 2010 - 2012 nahrazeny novými dřevěnými hracími prvky, které jsou atraktivnější a splňují požadavky pro bezpečnost dětí.

V roce 2014 byla MŠ dovybavena dětským nábytkem - židličky, stolky, úložné prostory na lůžkoviny, matrace na plastová lehátka, odpočinkové matrace a stojany. Byly zakoupeny nové sady prostěradel a ručníků. Toalety byly vybaveny držáky na toaletní papír.

3 PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

- MŠ má dostatečné prostory a uspořádání pro individuální činnosti dětí všech věkových kategorií, děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- dětský nábytek, tělocvičné nářadí, toalety a lehátka odpovídají počtu, jsou přizpůsobeny velikosti dětí
- vybavení hračkami ve třídách je průběžně obnovováno, doplňováno, odpovídá věku dětí, hračky jsou uloženy na místě, kde má dítě snadný přístup (pracovní kouty, herní kouty, kontejnery, košíky, nízké skřínky) a jsou vyrobeny z nezávadných materiálů
- třídy jsou vybaveny kompenzačními a didaktickými pomůckami a umožňují vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- dětskými pracemi je vyzdoben interiér školy a tříd tak, aby si je volně mohli prohlédnout i rodiče
- o výzdobu budovy se starají pedagogové
- prostory MŠ vyhovují hygienickým požadavkům pro předškolní vzdělávání dětí
- v obou třídách jsou zakoupeny hygienické termovárnice na dodržování pitného režimu
- v letech 2010 - 2012 byly třídy vybaveny novým nábytkem - skřínky k ukládání hraček, knihovna, plastové bedýnky. Byla provedena výmalba třídy Koťátek.
- stará a nevyhovující dřevěná lehátka byla nahrazena moderními odpočinkovými matracemi, která zlepší kvalitu odpoledního odpočinku dětí

Co budeme vylepšovat: *Zakoupíme více didaktických pomůcek, tělovýchovného nářadí a náčiní (vnitřní trampolína, kladina, nášlapné kameny, lano,...), třídy dovybavíme plastovými boxy na ukládání hraček, do spodní třídy pořídíme elektronické varhany a další hudební pomůcky, v obou třídách vytvoříme výtvarný koutek*

3.2 Životaspráva

- MŠ má svou vlastní kuchyň. Jídlo se dopravuje do kuchyněk, které jsou u jednotlivých tříd. Děti jí ve svých třídách. Dodržují kulturu stolování. Dítěti se SVP se při stolování věnuje asistent pedagoga individuálně.
- dětem je poskytována vyvážená strava s prvky zdravé výživy (racionální výživa), pestrá skladba jídelníčku
- mezi jednotlivými jídly jsou zpravidla dodržovány tříhodinové intervaly
- v jednotlivých třídách je zajištěn pitný režim (k tomuto účelu je v každé třídě v dosahu dětí termovárnice s čajem, konvice s vodou, nádoba s mlékem)
- každé dítě má vlastní, označený hrnek

- zahrada MŠ poskytuje prostor pro denní pohybové aktivity, délka pobytu venku se řídí počasím, snažíme se dodržovat 2 hodinový pobyt venku
- denní řád a režim je uzpůsoben i pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- pravidelný denní rytmus je základem, avšak umožňuje pružné přizpůsobení aktuálním situacím (pozdější příchod dítěte, kulturní a sportovní akce)
- v denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku dětí, dětem jsou nabízeny klidnější činnosti
- pedagogové jsou dětem přirozeným vzorem
- děti nejsou násilně nuceny do jídla, ale vedeme je k tomu, aby všechno ochutnaly, individuální zvláštnosti vždy řešíme s rodiči

Co budeme vylepšovat: Zlepšit pestrost jídelníčku, více ovoce a zeleniny, výběr pečiva, pořízení plastových prostírek a úložného prostoru na ně, dovybavit várnici a nádobami na mléko a vodu.

3.3 Psychosociální podmínky

- nově přichodící děti mají možnost postupně se adaptovat na prostředí mateřské školy (osvědčil se program Rarášci a akce se spoluúčastí rodičů, při kterých se mohou s prostředím školky seznámit)
- chceme, aby se děti i rodiče cítili v naší MŠ spokojeně a bezpečně
- pedagogové respektují potřeby dětí, jednájí s nimi citlivě, nenásilně a nezatěžují je neúměrnými požadavky
- vytváříme pozitivní atmosféru ve třídách, děti nezesměšňujeme, nepřetěžujeme, nezatěžujeme spěchem
- děti mají právo pozorovat, neúčastnit se činnosti
- pozitivním hodnocením podporujeme samostatnost a snahu dítěte
- všichni zaměstnanci vytváří prostředí vzájemné důvěry, pomoci a tolerance
- pedagogové sledují vzájemné vztahy mezi dětmi a svým působením je nenásilně pozitivně ovlivňují (jako prevence patologických jevů)
- nepodporujeme u dětí soutěživost, ale vedeme je ke vzájemné spolupráci a podpoře
- děti jsou vedeny ke zdvořilostnímu chování - poděkovat, poprosit, pozdravit, omluvit se,...
- hra je hlavní činnost dítěte a je prostředkem k jeho učení v širším smyslu
- podporujeme děti v samostatných projevech a výkonech - spontánně vyprávět své zážitky, mluvit zřetelně a gramaticky správně, vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy
- podporujeme začlenění dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, upevňujeme kamarádské vztahy mezi dětmi ve třídě, začleněním do společných akcí a her, podporujeme individualitu a samostatnost dětí se SVP

Co budeme vylepšovat: Méně děti organizovat, dbát na zavedené rituály.

3.4 Organizace

- denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí
- děti mají dostatek prostoru a času pro spontánní hru
- děti mají možnost účastnit se individuálních, skupinových i frontálních činností
- plánování činnosti vychází z potřeb a zájmů dětí
- spojování tříd je maximálně omezeno
- při vstupu do mateřské školy je uplatňován adaptační režim
- spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, děti si mohou vybrat aktivitu, která je zajímavá
- s dětmi pracujeme individuálně či v malých skupinkách. Vytváříme podmínky a prostor pro spontánní hru, experimentování. Děti mají možnost hru dokončit nebo v ní později pokračovat - záměrem je, aby děti vnímaly, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat svou fantasmii a zkušenosti
- děti se specifickými vzdělávacími potřebami mají zajištěný individuální přístup pedagoga, kterému vypomáhá asistent pedagoga

Co budeme vylepšovat: *Více zařazovat individuální práci s dětmi, více využívat experimentů a prožitkového učení.*

Nadstandartní aktivity naší školy

Nabídka je obohacena o další nadstandartní aktivity, kam mohou rodiče své děti přihlásit podle jejich schopností a zájmů. Tyto aktivity jsou poskytovány za úplatu, probíhají v odpoledních hodinách a nijak nezasahují do realizace ŠVP PV.

V nabídce máme - Angličtina pro děti - seznamování s anglickým jazykem, hudebně-pohybový kroužek, jóga pro děti, tvořivé ručičky, sportík a další nabídky, aktualizované v daném školním roce, dle zájmu rodičů.

Ve spolupráci s Plaveckou školou Brno, v Aquaparku Kohoutovice, zajišťujeme každoročně plavecký výcvik. Podle zájmu rodičů nabízíme možnost školy v přírodě (společně se ZŠ). Pro děti organizujeme po celý rok kulturní akce a na konci roku jednodenní či vícedenní výlety.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby respektovaly potřeby a zájmy dětí, podněcovaly jejich vlastní aktivitu a respektovaly vlastní tempo.

Speciální logopedická péče je zaměřena na reedukaci řečových nedostatků. Spolupracujeme s odborníky z SPC Veslařská. V naší MŠ je zaměstnána učitelka - logopedka, která se pravidelně dětem věnuje a zároveň spolupracuje s rodiči (komunikuje s nimi, zadává různá řečová cvičení, zpracovává pracovní listy, zpracovává dokumentaci, doporučuje další specifické vyšetření, úzce spolupracuje s poradenskými zařízeními).

3.5 Řízení mateřské školy

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny v pracovních náplních a ostatních vnitřních předpisech mateřské školy
- ředitelka i zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání podporuje spoluúčast všech pracovníků na řízení MŠ - řízení je založeno na důvěře, toleranci a respektu k sobě navzájem
- učitelky mají svůj díl zodpovědnosti za chod školy, názory všech členů týmu jsou respektovány, probíhají diskuse a výměny názorů na všechny činnosti MŠ, společně se podílí na všech akcích školy
- zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání podporuje spolupráci a pravidelně probíhá vyhodnocování práce podřízených formou osobních rozhovorů a písemných dotazníků
- zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními učitelkami
- MŠ spolupracuje s rodiči, hledá nové podněty ke spolupráci (dotazník pro rodiče, osobní rozhovory, společné akce,...), dbáme na zpětnou vazbu (ankety)
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem a ostatními orgány státní správy a samosprávy, ZŠ, PPP, SPC, pediatrem, psychologem (spolupráce je důležitá při vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami)
- je vytvořen funkční informační systém - aktuální informace u vchodu na nástěnce, na webových stránkách, osobní kontakt v šatnách, schůzky s rodiči atd.
- zviditelňujeme se v obci (vystoupení při příležitostech obce, tvoření výrobků na Jarmarky, dětské dny, vítání občánků, úklid a třídění odpadků do správných kontejnerů - záměrem je položit základy environmentální výchovy, aby si děti uvědomily odpovědnost za současný i budoucí stav přírody, společnosti a za místo, ve kterém každý z nás žije, vedeme děti k vytvoření vlastního názoru a k ochraně životního prostředí)
- asistent pedagoga se účastní všech pedagogických a provozních porad a napomáhá chodu školy

Co budeme vylepšovat: *Prohlubovat vztahy na pracovišti, více vnímat týmovou práci jako základ pro naplnění našich cílů, více vyhodnocovat práci pedagogů, pozitivně hodnotit jednotlivé dílčí úspěchy a tím i motivovat, do spolupráce s rodiči zapojit všechny zaměstnance školy.*

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- chod školky je zajištěn kvalifikovanými pedagogy, kteří se sebevzdělávají odbornou literaturou, aktivně se účastní akreditovaných seminářů a kurzů
- učitelky pracují profesionálním způsobem
- k zajištění toku informací slouží pedagogické rady a provozní porady
- MŠ zajišťuje péči dětem se specifickými vzdělávacími potřebami prostřednictvím speciálního pedagoga a ve spolupráci s kompetentním poradenským zařízením - záměrem naší spolupráce

je zajištění informací v oblasti školského poradenství, zejména v oblasti logopedické péče, školní zralosti, odklady školní docházky, individuální péče pro děti se SVP

3.7 Spoluúčast rodičů

Velký důraz klademe na spolupráci s rodiči. Naší snahou je rodiče zapojit do dění ve škole, do aktivit školy a školky a naučit je plně s námi spolupracovat a komunikovat.

- rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastní se akcí pro rodiče s dětmi, oslav a tvořivých dílen, po předchozí domluvě s učitelkou mohou být přítomni vzdělávací činnosti
- pedagogové se domlouvají s rodiči na společných postupech při výchově a vzdělávání dětí
- rodiče pomáhají při přepravě dětí na kulturní akce, výlety, pomáhají při brigádách v MŠ
- rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o dění v MŠ prostřednictvím nástěnek a webových stránek
- prohlubujeme spolupráci s rodiči předškolních dětí při přípravě na vstup do 1. třídy ZŠ (přednášky odborníků z PPP, psycholog, edukativně - stimulační skupinky,...)
- mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání, informujeme o pokrocích dítěte, o probíraných tématech a zážitcích z daného dne, při práci s důvěrnými informacemi chrání soukromí rodiny
- rodiče dětí se specifickými vzdělávacími potřebami se spolupodílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a pravidelně konzultují postupy a zkušenosti při práci s dětmi
- rodiče mohou podporovat MŠ sponzorskými dary (finanční hotovostí, pomoc při chodu MŠ, hračky, výtvarný materiál, ...)

Co budeme zlepšovat: Ještě více rodiče začlenit do aktivit školy, apelovat na spolupráci se školou, zlepšit komunikaci mezi rodičem a pedagogem.

4 ORGANIZACE VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ

Vzhledem k možné **integraci dětí se SVP** s přiznaným podpůrným opatřením od druhého stupně, která je součástí našeho programu, je přijat asistent pedagoga, který napomáhá a umožňuje učitelkám efektivně a individuálně pracovat s dětmi.

Povinné předškolní vzdělávání v následujícím školním roce se vztahuje na všechny děti, které do 31.8. daného školního roku dosáhnou věku 5 let.

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Třída KOŤÁTEK - disponuje vlastní prostornou hernou, prostorem se stolečky, vlastní umývárnou se sprchovým koutem, prostornou šatnou, je oddělena od druhé třídy, nachází se v přízemí.

Třída MEDVÍDAT - disponuje vlastní hernou, prostorem se stolečky, vlastní umývárnou se sprchovým koutem, prostornou šatnou, nachází se v 1. patře.

4.2 Provoz a organizace dne

Denní režim je flexibilní, časové rozdělení je orientační, pobyt venku je zpravidla 2 hodiny (přizpůsobuje se počasí nebo aktuální situaci).

- 1) Celodenní provoz mateřské školy probíhá v době od **6:45 do 16:15 h.**
- 2) Děti se schází od **6:45h** v první třídě Koťátek, **7:15 - 7:45 h** rozdělení do tříd
- 3) Příchod dětí je stanoven do **8:15 h**, kdy se objekt mateřské školy zamyká (pozdější příchod např.z důvodu návštěvy lékaře se řeší osobní domluvou s učitelkou ve třídě nebo zápisem do sešitu v šatnách jednotlivých tříd)
- 4) **8:15 - 12:15 h** Povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do 31.8. předešlého školního roku dovršily věku 5 let
- 5) **7:15 – 8:45 h** Dopolední blok č. 1
(spontánní hry, výtvarné a pracovní činnosti, cílené vzdělávací činnosti k danému tématu - individuální práce, pohybové aktivity)
- 6) **8:45 – 9:15 h** Příprava na svačinu, dopolední svačina
- 7) **9:15 – 11:45 h** Dopolední blok č. 2
(komunitní kruh, didakticky zacílené činnosti - záměrné, spontánní učení, smyslové hry, prožitkové učení, pobyt venku - zpravidla 2 hodiny dle počasí a dalších vnějších vlivů)
- 8) **11:45 – 12:30 h** Příprava na oběd, oběd, příprava na odpočinek
- 9) **12:30 – 14:15 h** Odpočinek, individuální činnosti a aktivity pro nespící děti
- 10) **14:15 – 14:45 h** Hygiena, odpolední svačina, spontánní hry a zájmové činnosti
- 11) **14:45 - 15:45 h** Odpolední blok
(pokračování didakticky cílených činností, spontánní hry, společenské hry,

individuální práce s dětmi ..., za příznivého počasí - hry a činnosti na školní zahradě)

- 12) 15:45 – 16:15 h** Hry v 1. třídě kotátek až do odchodu domů
- 13) 15:15 - 15:45 h** Děti se scházejí v první třídě popř. na školní zahradě, z níž si rodiče děti vyzvedávají
- 14)** Odchod dětí domů po obědě je stanoven na dobu od **12:10 - 12:30 h**
- 15)** Odchod dětí odpoledne domů je stanoven na dobu od **15:00 hod.** (po dohodě s pedagogy kdykoliv)
- 16) 16:15 hod.** ukončení provozu

4.3 Podmínky přijímání dětí, zařazení do tříd

Kritéria po přijetí stanoví ředitelka školy každý rok před zápisem, jsou veřejná a v souladu se zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání. Do MŠ jsou zpravidla přijímány děti od 2 do 6 (7) let věku. Zařazování do tříd je podle počtu uvolněných míst ve třídách.

Kritéria pro přijímání jsou zpracovávána tak, aby se předcházelo diskriminaci. Zařazení dítěte probíhá formou zápisu. MŠ přijímá i děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které je přínosná integrace.

5 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Při tvorbě školního vzdělávacího programu jsme vycházeli především z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Dále jsme čerpali z vlastní pedagogické praxe, ze získaných poznatků a zkušeností, z odborné literatury.

Ve své výchovně vzdělávací práci se zaměřujeme především na rozvíjení osobnosti dítěte přiměřeně věku, individuálním předpokladům a možnostem připravovat ho pro kvalitní a smysluplný osobní a občanský život. Vytváříme dětem prostředí plné pohody, radosti a pochopení. Preferujeme individuální přístup k dětem. Děti budou nenásilnou formou stimulovány k objevování, naslouchání a k seberealizaci - co samy zvládnou, dokážou.

Vedeme děti k vnímání okolního prostředí a jeho krás, rozvíjet schopnost vnímat umění, podněcovat estetickou aktivitu v oblasti výtvarné, hudební a dramatické.

CÍLEM JE:

- 1) Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě a vytvořit si pevné základy pro odpovědný postoj ke společenskému a přírodnímu prostředí (zařazujeme se do projektů, chodíme na procházky po okolí Troubska, poznáváme život lidí a zvířat, pozorujeme proměny přírody). Díky projektu Malý zahradník si osvojujeme odpovědnost, vštěpujeme smysl pro krásu a estetickou úpravu prostředí.
- 2) Vést děti ke zdravému životnímu stylu (podporujeme rozvoj pohybových dovedností a zlepšujeme tělesnou zdatnost - pořádání sportovních akcí, každodenní cvičení v MŠ). Osvojujeme si sebeobslužné dovednosti v rámci režimu celého dne. Vedeme děti k pitnému režimu. Odpolední aktivity jsou uzpůsobeny potřebám a věku dětí.
- 3) Prostřednictvím prožitků a praktických zkušeností rozvíjíme vzdělávání dětí přirozenou cestou (do denního režimu zařazujeme spontánní a řízené aktivity, které jsou vyvážené a realizované ve skupinách i individuálně). Využíváme tvořivosti a improvizace ze strany pedagoga - okamžitá reakce na situaci, kterou dítě vytvoří. Zodpovědně a důkladně přistupujeme k dětem, které budou vstupovat do ZŠ - rozvíjíme ve všech oblastech, klademe důraz na péči o děti s odkladem školní docházky a děti se specifickými vzdělávacími potřebami)

5.1 Specifika předškolního vzdělávání, formy a metody práce

- v naší škole vycházíme z potřeb a požadavků dětí a jejich rodičů
- úzký kontakt s rodiči našich dětí nám pomáhá vycházet z potřeb a možností dětí, všechny činnosti, které jsou jim nabízeny vycházejí z dětské přirozenosti
- v integrovaných blocích nabízíme dětem vzdělávací obsah, který je jim blízký

5.2 Metody a formy vzdělávání

- práce s dětmi vychází z dobrých vztahů mezi učitelkou a dětmi, mezi dětmi samotnými a mezi učitelkou a rodiči. Na těchto základech individuálně uspokojujeme různé potřeby a možnosti jednotlivých dětí.
- maximálně se přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a citovým potřebám dětí, které vycházejí ze zákonitosti jejich vývoje. Dále konkrétním situacím, možnostem jednotlivců a zájmům celé skupiny.
- předškolní vzdělávání uskutečňujeme formou vyvážených spontánních i řízených aktivit, dle potřeb a možností konkrétní skupiny.
- specifickou formou je didakticky cílená činnost (přímo či nepřímo řízená), v níž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Je založeno na aktivní účasti dětí, omezující přijímání hotových poznatků a využívající zejména prožitkového, kooperativního a situačního učení.
- zajišťujeme dostatek prostoru pro individuální, skupinovou a frontální práci, hru, relaxaci a odpočinkové činnosti

5.3 Vzdělávání dětí mladších tří let

Ve vzdělávání převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost,
- časová nenáročnost,
- známé prostředí a nejbližší okolí,
- smysluplnost a podnětnost,
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení,
- spontánní sociální učení (nápodobu),
- prožitkové učení,
- učení hrou a činnostmi.

5.4 Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento

potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsah vzdělávací činnosti byl sestaven tak, aby v návaznosti na současné trendy odpovídal cílům a záměrům vzdělávání, aby respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby, stejně tak i prostředí a možnosti MŠ. Při jeho zpracování jsme vycházely z pěti oblastí Rámcového plánu.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5-ti tematických bloků

- 1) MILÉ SLŮVKO PŘECE POHLADÍ TVÉ SRDCE**
- 2) NAŠE ZEMĚ KULATÁ**
- 3) PŘÍRODA ČARUJE**
- 4) HRAJI SI, POZNÁVÁM a TVOŘÍM**
- 5) DÁVNÉ TRADICE LÍBÍ SE NÁM VELICE**

Obě třídy mají společná témata.

Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se v průběhu roku mohou doplnit nebo části vyjmout a upravit. Skládají se z týdenních integrovaných bloků.

Na tvorbě programu se podílí všechny paní učitelky a odráží se v nich věk a možnosti dětí. Jsou připraveny tak, aby vyhovovaly učitelkám i dětem a jejich zpracování se může ve třídách lišit.

Obecně respektujeme běh roku v souvislosti s ročním obdobím a svátky, Vánoce, Velikonoce, Den Země, Den dětí, Svátek matek.

Vycházíme z aktuálního dění v přírodě a ve světě.

Jednotlivé tematické části jsou podrobně rozpracovány - zohledněno všech pět vzdělávacích oblastí

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika (řeč, vůle, city, poznávací schopnosti)
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

6.1 Tematické bloky

6.1.1 MILÉ SLŮVKO PŘECE POHLADÍ TVÉ SRDCE

Charakteristika

Děti se seznámí se zdravým životním stylem. Osvojí si pravidla chování ve vztahu k druhému a pravidla soužití s ostatními. Naučí se rozvíjet svou fyzickou a psychickou zdatnost. Rozvíjet komunikativní dovednosti, přizpůsobit se a spolupracovat. Seznámí se s místem a prostředím, ve kterém žije.

Tematické části

- MÁM RÁD, KDYŽ JSI MŮJ KAMARÁD
- UTŘI SI SLZIČKU, POJĎ SI HRÁT CHVILIČKU
- VŠECHNY DĚTI MAJÍ SVÁTEK
- MAMINKA MÁ DNESKA SVÁTEK
- TÁTO, MÁM TĚ RÁD, POSTAVÍM SI S TEBOU HRAD
- MOJE RODINA

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosocionálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Hlavní činnosti a příležitosti, které vytváříme, nabízíme a umožňujeme:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti, obrazového materiálu, vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a čtení knížek
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání pojmů a osvojování poznatků), vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí,...
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných - hněv, zlost, úzkost apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina, mateřská škola
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, pohybové, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání a vyjadřování
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, profesní a herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické používání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Vedeme dítě zejména k těmto klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých - K6

Komunikativní kompetence

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou - K19

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej - K24
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky - K25
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost - K26
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout - K30
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování - K32

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - K34
- spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat - K41
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu - K42

6.1.2 PŘÍRODA ČARUJE

Charakteristika

Děti si osvojí základy pro otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí. Seznámí se s proměnami přírody v jednotlivých ročních obdobích. Naučí se mít radost z objevovaného. Upevní si pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou.

Tematické části

- ZASAŽ MALÉ SEMÍNKO, OPATRUJ JEJ MALINKO
- OUTLOUKEJ SE PÍŠŤALIČKO
- TĚŠÍME SE NA LÉTO
- V LESE KRÁČEJ TIŠE, ZVÍŘATA TAM MAJÍ SKRÝŠE
- OVOCE a ZELENINA pro ZDRAVÍ, NAŠE TĚLO NAPRAVÍ
- PADÁ LISTÍ ŽLUTÉ, HNĚDÉ
- POTKAL MRAŽÍK METELICI

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou

Hlavní činnosti a příležitosti, které vytváříme, nabízíme, umožňujeme

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh skoky a poskoky) a jiné činnosti (turistika, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti, které seznamují děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti, podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie apod.)
- poslech čtených i vyprávěných pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přímé pozorování přírodních objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní manipulace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozumnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti

- hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční i dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem apod.)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové atd.)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy pro dítě významných objektů apod.)
- přirozené a zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárním textem, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek, hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (louka, les, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí, okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Vedeme dítě zejména k těmto klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů - *K1*

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení - K2

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost - K10

Komunikativní kompetence

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci - K21

Činnostní a občanské kompetence

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem - K35
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění - K38
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky - K39

6.1.3 DÁVNÉ TRADICE LÍBÍ SE NÁM VELICE

Charakteristika

Dítě se naučí být ve společnosti ostatních lidí. Osvojí si pravidla soužití s ostatními. Uvedeme ho do světa materiálních a duchovních hodnot a do světa kultury a umění. Osvojí si potřebné dovednosti, návyky a postoje. Bude se aktivně podílet na utváření společenské pohody.

Tematické části

- JEDNA MALÁ DÝNĚ, TVÁŘILA SE LÍNĚ
- ANDĚL, ČERT a MIKULÁŠ, VŠAK i TY JE ZNÁŠ
- ADVENT JE KRÁSNÝ ČAS, VÁNOCE k NÁM PŘIJDOU ZAS
- BUBEN, FLÉTNA, BASA, TANČÍ CELÁ CHASA
- PLETU, PLETU POMLÁZKU, BEZ NITÍ a PROVÁZKŮ
- MY TŘI KRÁLOVÉ JDEME k VÁM

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte druhým lidem
- posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosocionálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření povědomí mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Hlavní činnosti a příležitosti, které vytváříme, nabízíme, umožňujeme

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod., činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmičné hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv, prohlížení a „čtení“ knížek
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry s experimenty, s materiálem a předměty

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hra nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hra a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové atd.)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry, etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- společná setkávání, povídání sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, vyřešit spor
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina, funkce rodiny, členové rodiny, vztahy mezi nimi apod.
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námět, hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem podílet se na jejich průběhu a výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické cítění
- setkávání s různými druhy umění i mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, dramatické, sportovní aktivity, účasti dětí na kulturních akcích, seznamovat se tradicemi apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro děti zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Děti vedeme zejména k těmto kompetencím

Kompetence k řešení problémů

- chápe, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit - *K14*

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - *K16*

Sociální a personální kompetence

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy - *K27*
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim - *K29*

Činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých - *K37*
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat - *K40*
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) - *K44*

6.1.4 HRAJI SI, POZNÁVÁM A TVOŘÍM

Charakteristika

Děti se naučí rozvíjet kreativitu a sebevyjádření, intelekt, řeč, jazyk, city a vůli. Naučí se rozvíjet poznávání, učení a vlastní duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost.

Tematické části

- HOLKY, KLUCI, POJĎTE VEN, HRAJEME SI CELÝ DEN
- PŮJDEM SPOLU do POHÁDKY, za SKŘÍTKY a za ZVÍŘÁTKY
- ČERVENÁ, ŽLUTÁ, ZELENÁ, CO TO ZNAMENÁ
- KDYŽ JSEM ZDRAVÝ, VŠE MĚ BAVÍ
- TEN DĚLÁ TO a TEN ZAS TOHLE
- KNÍŽKA JE MŮJ KAMARÁD, PODÍVÁM SE do NÍ RÁD
- GUMÁKY JSOU z GUMY, MAGNET ŠPENDLÍK CHYTIT UMÍ

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

Hlavní činnosti a příležitosti, které vytváříme, nabízíme, umožňujeme

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přřezování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozumnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

- činnosti nejrůznějšího zaměření, vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové atd.)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění, poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel, povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních činností)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních představení, tradice)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky, návštěvy důležitých institucí, budov apod.)

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědi, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními a umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Dítě vedeme zejména k těmto klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům - *K5*
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí - *K7*

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého - *K9*
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednotlivé algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - *K11*
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti - *K12*
- rozlišuje řešení, která jsou funkční/vedoucí k cíli/ a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit - *K13*
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu - *K15*

Komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - *K17*
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci - *K18*
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní - *K20*

Činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat - *K33*
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za své rozhodnutí také odpovídá - *K36*

6.1.5 NAŠE ZEMĚ KULATÁ

Charakteristika

Záměrem je založit v dítěti elementární povědomí o okolním světě a jeho dění. Osvojit si vliv člověka na životní prostředí. Přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám. Naučí se poznávat jiné kultury. Vytvoří si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí.

Tematické části

- MÁME RÁDI ZVÍŘATA
- SLUNCE, VODA, VZDUCH
- POZNÁVÁME NAŠI PLANETU
- CHRÁNÍME NAŠI PŘÍRODU
- MŮJ DŮM, MŮJ HRAD
- CHCEŠ-LI VIDĚT ZÁZRAKY, VYLEŤ s NÁMI nad MRAKY

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Hlavní činnosti a příležitosti, které vytváříme, nabízíme, umožňujeme

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh skoky, lezení) a jiné činnosti (turistika, sezónní činnosti)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- konstruktivní a grafické činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické apod.)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (logické, mechanické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření /chápání/ pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, událostí apod.
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování, sebehodnocení
- výlety do okolí (do přírody)

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (zeměpisným místem narození, jazykem), v čem jsou si podobní
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- přirozené pozorování okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, požár, povodeň, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (rostliny, krajina, živočichové, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií

Vedeme dítě zejména k těmto klíčovým kompetencím

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije - K3
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo - K4

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem - K8

Komunikativní kompetence

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atd.) - K22
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim naučit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku - K23

Sociální a personální kompetence

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - K28
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným - K31

Činnostní a občanské kompetence

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit - K43

7 DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Mateřská škola vytváří takové podmínky pro vzdělávání dětí, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku, rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu IVP. PLPP zpracovává škola samostatně, má písemnou podobu a učitel jej konzultuje s kolegy a se zákonnými zástupci. IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Mateřská škola integruje děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně do běžné třídy za podpory asistenta pedagoga. Tato integrace probíhá na základě individuálního plánu, který vypracovává učitelka ve spolupráci s odborníky příslušného poradenského zařízení (PPP, SPC), asistentkou pedagoga a rodiny. Snažíme se, aby plánování vždy vycházelo z potřeb a zájmů dítěte.

- děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzdělávány na základě přiznaného podpůrného stupně dle plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů => vzdělávání se uskutečňuje na základě školních vzdělávacích programů upravených podle speciální potřeby dítěte
- rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné
- využíváme speciální didaktické a kompenzační pomůcky
- úzce spolupracujeme s odborníky (SPC, PPP, psycholog, pediatr) a rodinou
- je zajištěn důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti => využíváme pomoc asistenta pedagoga
- zajišťujeme kvalitní průběžnou logopedickou péči

8 EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace je, aby kritéria byla v souladu s cíli ŠVP. Hodnocení není cílem, ale prostředkem ke hledání optimálních cest vzdělávání dětí. Na základě těchto výsledků se rozhodneme, co se bude nebo nebude měnit.

8.1 Hodnocení školního vzdělávacího programu, třídního vzdělávacího programu, ročního plánu školy

8.1.1 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

- hodnotí zaměstnanci školy, rodiče, veřejnost
- hodnotí zaměstnanci pravidelně během porad, při závěrečné poradě na konci roku, popř. dle potřeby

Kritéria daná pro hodnocení školního vzdělávacího programu

- obsahuje vše, co požaduje rámcový vzdělávací program
- dodržuje cíle vzdělávání
- podává ucelené informace o mateřské škole
- je reálný v konkrétních podmínkách školy
- sjednocuje to podstatné, ponechává však učitelkám dostatek volného prostoru k tvořivosti a individualizaci vzdělávání
- napomáhá učitelkám při přípravě třídního vzdělávacího programu, je pro jejich práci potřebný
- obsahuje dohodnutá pravidla chování a jednání
- je zpracován jasně, srozumitelně, výstižně
- je dokumentem, který umožňuje další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání

8.1.2 TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

- hodnotí pedagogičtí pracovníci školy
- hodnocení probíhá během pedagogických porad, průběžně dle potřeby a na konci každého integrovaného bloku (záznam hodnocení)

Kritéria hodnocení kvality třídního vzdělávacího programu

- obsahuje vše, co požaduje rámcový a školní vzdělávací program
- dodržuje cíle vzdělávání
- respektuje podmínky jednotlivých tříd
- obsahuje funkční systém hodnocení
- je pro učitelky užitečný, je zpracován jasně a srozumitelně, pomáhá jim v práci
- umožňuje další zkvalitňování výchovně vzdělávací práce v obou třídách

8.1.3 ROČNÍ PLÁN

- hodnotí všichni zaměstnanci školy
- hodnotíme během pedagogické rady na začátku roku a na konci roku

8.2 Kvalita podmínek vzdělávání

- hodnotí všichni zaměstnanci školy, rodiče
- hodnotíme na závěrečné poradě ke konci roku

Hodnocené oblasti

- věcné podmínky
- životospráva
- psychosociální podmínky
- organizace - konkretizujeme dokumenty - školní řád MŠ, roční plán, náplně práce pedagogických i provozních pracovníků
- řízení mateřské školy
- personální a pedagogické zajištění
- spoluúčast rodičů - počet přítomných dětí a rodičů, úspěšnost akce u dětí a rodičů (míra zapojení), naplnění cíle akce, spolupráce s kolegyňami, materiální zabezpečení, co se nepodařilo

Metody hodnocení

- pozorování
- rozhovory
- anketa pro rodiče

8.3 Hodnocení práce pedagogických a provozních pracovníků

V MŠ budeme evaluovat

- 1) **Dítě** - kvalitu individuálního rozvoje - průběžně - provádí pedagogičtí pracovníci - záznamy, konzultace
- 2) **Pedagoga** - kvalitu jeho práce - 1x ročně, popř. dle potřeby - provádí zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání nebo ředitelka - hospitační záznam
- 3) **Ostatní zaměstnance školy** - kvalitu jejich práce - průběžně - provádí zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání nebo ředitelka - sešit kontrol

Hodnocení pedagogů v rámci školy provádí většinou **zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání** - jak průběžně, tak v závěrečném hodnocení, a to vždy za konkrétním hodnotícím cílem.

Sleduje konkrétní jevy

- systém přípravy na výchovně-vzdělávací činnosti
- přístup k dětem, rodičům i ostatním zaměstnancům

- motivace a radost z práce
- sebehodnocení (co se mi podařilo, co nikoliv, v čem mám rezervy)

Metody hodnocení

- průběh - pozorováním, rozhovory, diskusemi, analýzou třídní dokumentace, kontrolou, hospitacemi podle plánů kontrolní a hospitační činnosti
- hodnocení práce pedagogických pracovníků je prováděno podle plánu kontrolní činnosti a plánu hospitační činnosti

Kontrolní činnost zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání provádí průběžně, během celého roku. Zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání sleduje úroveň třídních výchovně vzdělávacích plánů, do jaké míry odpovídají požadavkům rámcového programu, jakou úroveň má hodnocení týdenních plánů učitelů na odděleních, jaké metody a postupy učitelky využívají při každodenní práci s dětmi.

Další činnosti

- dodržování pracovní doby
- průběžná kontrola chodu a čistoty školy
- průběžná kontrola dodržování pracovní kázně
- průběžná kontrola dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů
- kontrola dokumentace => třídní vzdělávací programy, třídní knihy, vedení docházky, evidenční listy, aktualizace, diagnostika, záznamy o dětech

Hospitační činnost zástupkyně ředitelky pro předškolní vzdělávání

Slouží nejen ke kontrole, ale zejména ke sjednocování působení pedagogického kolektivu a výměně zkušeností. Termín hospitace, její cíl a zaměření bude oznámeno učitelkám předem. Předem bude domluven i způsob hospitace - hospitující pozorovatelem nebo asistentem.

Hlavním druhem hospitace bude hospitace **komplexní** - 2x ročně, dále hospitace **monotematické**, zaměřené na sledování úrovně konkrétních činností:

- úroveň připravenosti školáků
- úroveň výslovnosti
- úroveň hygienických, zdvořilostních, ... návyků
- vztahy mezi dětmi, vzájemný vztah učitelka x děti, atmosféra třídy
- tvoření a dodržování vytvořených pravidel (ve škole, na zahradě, při procházkách)

Kritéria pro sebehodnocení řídicí činnosti ředitelky

- jasně vymezuje povinnosti, pravomoci a úkoly všem pracovníkům
- dostatečně pečuje o odbornou přípravu pracovníků
- vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance v MŠ
- zapojuje zaměstnance do řízení MŠ
- respektuje názory všech zaměstnanců

- spolupracuje se zřizovatelem
- vytváří dostatečné podmínky pro další vzdělávání pracovníků

Pedagogická evaluace - kritéria hodnocení pro pedagogy

Evaluace probíhá ve třídách směrem k dítěti v následujícím členění:

- 1) vyhodnocení podtémat týdenních činností
- 2) hodnocení individuálního rozvoje dítěte
- 3) vyhodnocení denních činností dětí

U dítěte sledujeme konkrétní jevy:

- sebeobsluha dítěte
- socializace dítěte v kolektivu
- rozvoj řeči a vyjadřovacích schopností
- postoje k přijímání nových věcí, informací a prožitkovému učení
- grafomotorika
- matematické představy
- pohybová koordinace

Nástroje evaluace

- školní dokumentace (třídní knihy, TVP, diagnostické listy)
- dotazníky pro rodiče i zaměstnance, ankety dětské práce a činnosti (výkresy, výrobky, různá vystoupení dětí)
- rozhovory s dětmi, s učitelkami, s rodiči dětí
- vlastní hospitace vedoucí učitelky
- systematické sledování práce učitelek (plánování práce, stanovování cílů a jejich naplňování, kázeň a klima v oddělení, využití pracovní doby aj.)
- metody a formy práce s dětmi
- portfolia
- pozorování
- diagnostika dětí

Stanovení odpovědnosti pedagogů

- školní a třídní vzdělávací program je v souladu s požadavky RVP PV
- program pedagogických činností je cílevědomý a plánovaný
- je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a hodnoceny jeho podmínky a výsledky odborné činnosti
- analyzovat věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťovat profesionální péči o děti, jejich výchovu a vzdělávání

- realizovat individuální i skupinové vzdělávací potřeby směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí
- samostatně projektovat výchovné a vzdělávací činnosti
- využívat odborných metodik a uplatňovat didaktické prvky odpovídající věku a individualitě dětí.
- projektovat a provádět individuální výchovně vzdělávací činnosti s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
- provádět evaluační činnosti
- výsledky evaluace samostatně uplatňovat v projektování i v procesu vzdělávání
- provádět poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy
- analyzovat vlastní vzdělávací potřeby a naplňovat je sebevzdělávacími činnostmi
- evidovat názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání a na získané podněty reagovat

Předškolní pedagog má vést vzdělávání tak, aby...

- se děti cítily v pohodě
- se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka
- se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité
- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí
- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují

Ve vztahu k rodičům má předškolní pedagog

- usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči
- umožňovat rodičům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností
- umožňovat rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení
- vést s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení

Odborné vzdělávání pedagogů

- studium odborné literatury v oblasti sociální prevence, využívání internetu při hledání odpovědí na otázky v oblasti psychologie dítěte (zvláštní chování dítěte)
- studium odborných časopisů v rámci sebevzdělávání - Informatorium, Rodina a škola, ...
- návštěvy vzdělávacích programů a seminářů

PRAVIDLA SOUŽITÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

- při příchodu se přivítat, při odchodu se rozloučit s učitelkou podáním ruky a očním kontaktem
- neodcházet ze třídy bez domluvy s učitelkou
- neběhat ve třídě mezi stoly
- dodržovat hygienu
- uklízet po sobě, neničit hru, výrobky a stavby ostatním dětem
- nekřičet, nepoužívat nevhodná slova
- neubližovat ostatním, omluvit se za nesprávné chování
- používat slova - DĚKUJI, PROSÍM, PROMIŇ
- umět požádat o pomoc, pomáhat kde je třeba
- nebrat věci ostatním dětem, domluvit střídání hraček, při neshodě vyjednávat
- dodržovat počty dětí určených pro jednotlivé hry
- nerušit ostatní děti
- dokončit započatou práci

PRAVIDLA SOUŽITÍ PRO DOSPĚLÉ

- vzájemný respekt, důvěra, upřímnost, spolehlivost, ochota naslouchat

PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ

- individuálně uspokojovat své tělesné potřeby
- vykonávat samostatně činnosti související se sebeobsluhou - v umývárně a na WC
- v šatně se postupně naučit oblékat, vědět, které věci jsou na oblečení do třídy, ven a domů
- při jídle - nachystat tácek, chléb, pití, příbor, nalít si samostatně čaj
- užívat celé prostředí třídy na základě předem domluvených pravidel
- účastnit se i neúčastnit činností nabízených učitelkou, nebo dětmi
- podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům jiných, hledat řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití

PRÁVA A POVINNOSTI RODIČŮ

- být seznámeni s řádem školy a respektovat ho
- znát a respektovat pravidla soužití, která ve škole platí
- podílet se na vytváření společných programů, vyjadřovat se k těmto programům, zapojovat se do života školy
- využívat možnost pobytu s dítětem v mateřské škole v době ranních her a odpoledních činností - zapojit se do společné práce s dítětem, spolupracovat s učitelkou
- účastnit se vybraných akcí školy, pomáhat při přípravě

- konzultovat s učitelkou svého dítěte potřebné poznatky, cíle jeho výchovy, domlouvat se na společných řešeních a postupech jeho individuální výchovy
- vyjadřovat své názory, návrhy dalších možností anonymně, nebo adresně